

M16/MPS942/EE/20160525

वेळ : 3 तास

गुण : 80

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना :

1. एम.ए. पब्लिक सर्व्हिसेसच्या द्वितीय वर्षाचे सर्व पेपर्स दीर्घोत्तरी (निबंधवजा) स्वरूपाचे आहेत.
2. यासाठी उणे गुणपद्धत लागू नाही.

1. पुढीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा. 20
  - a) भारताच्या औद्योगिक विकासाच्या दृष्टीने पंचवार्षिक आढावा घ्या.
  - b) कृषी क्षेत्रातील सध्या भेडसावणाऱ्या कारणे व उपाय स्पष्ट करा.
2. पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे 150 शब्दांत उत्तर लिहा. 20
  - a) राष्ट्रीय ऊर्जा धोरणाची ठळक वैशिष्ट्ये सांगा.
  - b) नद्यांमधील प्रदूषणांची कारणे सांगून सरकारतर्फे राबविल्या जाणाऱ्या माहिती द्या.
  - c) स्थलांतराची कारणे काय आहेत? त्याचे परिणाम सांगा.
3. पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 8
  - a) राष्ट्रीय अर्थव्यवस्थेतील कृषी क्षेत्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
  - b) हिमालय पर्वतरांगांची निर्मिती कशी झाली?
4. पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर द्या. 12
  - a) आवर्त म्हणजे काय? त्यांचा सामना करण्याच्या पद्धती कोणत्या?
  - b) भारतातील धातू खनिजांच्या वितरणाविषयी सविस्तर माहिती द्या.
  - c) लघुउद्योगांसमोरील समस्या स्पष्ट करा.
5. पुढीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर टीपा लिहा. 20
  - a) ग्रामीण वसाहतींची रचना.
  - b) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य योजना.
  - c) भारतीय पर्यटन क्षेत्रातील संधी.
  - d) सेंद्रीय शेतीचे फायदे.
  - e) मॉन्सूनचे वितरण.

